

صاحب امتیاز و مدیر مسئول

پیل - ۱ صانی - ۱۵

نسخه سی ۱۰ فروشند

غیا کولہ آلب

گچوک و مجموعہ

ادارہ خانہ سی

دہار بکر

حکومت دائرہ سندھ

ولایت مطبعہ سی

قنبرا فیاض دہار بکر

لوچرہ مجموعہ

پونہ نشر اٹلی

تہ لکی : ۵۰۰

آئی آئی پی : ۲۰۰

خروددر

۱۳۴۰
۱۹۲۲-۲۳۸

ہفتہ در ہفتہ جیٹار علمی ، ادبی ، سیاسی ، اقتصادی مجموعہ در

۱۱ اپریل سنہ ۲۳۸

بازار ایتسی

۱۹ محرم سنہ ۳۴۱

مصاحبہ :

پارا ایچی اجنام

مفکورہ تک خانی وکل ، تکاملت مردور پی
کشاد ایند ، بویک انقلابک دہ طالبدر ،
مادہ تک ایٹک فردری اولق اوزرہ
الکترو فزنی قبول ایڈلم ، الکترو فزیک
مختلف مقابلازہ ، مختلف شملکدہ

شیدری ہ قادر باز رہنر مصاحبہ
کورہ ، مفکورہ بی بار اتال ، اجنام ہدر ،
اوحالہ ، بونوع اجنامہ ہ پار ایچی اجنامہ
دیہ پیروز ، فقط تکالک بونون دورری
لدیق ایڈرسک ، لورورزہ اجنام بالکر

اجتماعی کی بنیوی عنصر لک لایجزالی وجوده کلدی .

لایجزالک اجتماعدن ذرلر و بونلرک اجتماعندن بلورل حاصل اولدی قاریون ایله آزوت ، مولدالماء مولد الحوضه ذره لکسک اجتماعندن ایلك پروتوپلازما حجره لر وجود بولدی . بو حجره لک مختلف صورته دردی اجتماعندن نبات و حیوانی عضوینر تکیون ایسدی . حیوانی عضوینر ده کی عصبی فعالیتلرک اجتماعندن فردی روح لر ، فردی روح لک اجتماعندن ، مشری وجدان و یا خودباشفه تعبیرله ، مفکوره ، خالق اولوندی .

تورولورکه هر اسلی اجتماع ، یکی بر شائینته باشلانقیج اولمشدر . اجتماع ، ری برندن داها بونلرک اولان شائینتاری مرتبه لر صیرایله تکیون ایده رک تکامل آدینی ویردیکنز مترقی تکیونلر سلسله سی وجوده کتیره مشدر .

اجتماعک ، عمومی تکاملده کی بونلرک دورلی معلوم اولندن سوکرا ، آراق اجتماعدن مفکوره کاجله یکی بر شائینتک دوغمه سنه حیرت ایتمک لازم کایر . اجتماعک و خاصه سی ایلك آشف بدن فیلسوف ، رهنوویه ، بو حقیقی و کل ، اجزائی مجموعندن باشفه بر شدر و جه سله ااده ایتمک چالیشدی .

فیلسوف و بو شرو ده مختلف شائینلر آراسنده آتلاملر اولدیندی . بنا علیه هر شائینت ، مادوننده کی شائینتک قانونلرله ایضاح ایده بیله چی حقیقتی اورنه آندی : اوکا توره ، مثلا مادیاک قانونلر حیات ایضاح ایده مزدی ، حیایاک قانونلر فردی روحی ایضاح ایده مزدی . روحیاک قانونلر ده احماهی وجدانی ایضاح ایده مزدی . زرا ، الکترونلرک اجتماعندن ایلك شائینت ذرلر وجود بولورکن یاراتجی بر حمله حصوله کلشدی . ذرلرک اجتماعدن ایلك حیاتی حجره لر تشکیل ایدرکن ایکنبی بر یاراتجی حمله حاصل اولمشدی . حجره لک اجتماعندن عضوینر تشکیل ایدرکن او چنبی بر یاراتجی حمله تکیون ایتمشدی . عصبی فعالیتلرک اجتماعدن فردی روح حصوله کلرکن درنجی بر یاراتجی حمله روح لک اجتماعندن ، مشری وجدان یارایلیرکن ده باشجی بر یاراتجی حمله اخلاق ایتمشدی . کورولیورکه الکترونده بولونان ابتدائی قدرتک مختلف دورلرده بوبش تورلو قدرت حمله سی بر رر ایچنه آلمسی ، کوچوک درده نلک حیرامی بوجهدروننه قبول ابتدیی چایرله کینیله یه کینیله یه بویوک برارماق اولمسی کیدر . ایشنه ، دورقام ، اجتماعات علمنی

یوایی فیلسوفه و قاری بویک فلسفی کشف لرندن
چیتاردی . باراجبی حله . بو سورته
یارانچی احباعتن دوغربنی قبول ایله بیره .
برغسونک ادا مایته بیکی وجهه کرچکدر یارانچی
تکاملت بکاه طاسی اولور .

ضیا کوله آپ

تورله دولتتک تکاملی

۱۲

خاقانلق تشکیلاتی

خاقانلق طبیی قوماندانلرله امیرلری
آارن کیم کاردندی . سویده بویوک
اولان تکین خاقان ولی عهدی ایدی . بو اکثر با
خاقانک کوچوک برادری ، بمضاً اوغلی ،
بمضاده ادرزاده سی اولوردی . عثمانلیرده
پادشاهلق سویده بویوک قلمسی بو عینتک
دوامیدر [اورویالیرده و عصر طاقه بند
حکمداران اوده بویوک انتقال ایدر]
ولی عهد . خاقان سوکراک بویوک آمردی .
اوردویه قوماندانلر ایشاری اداره ایدردی .
خاقان صاغ نوله قوماندانلر بیکی زمان . ولی عهد
سول نوله قوماندانلر دی . ولی عهدده ساهجه
(تکین) باخود کول تکین عنوانی و بریلردی .
خاقان سوکرا ، خاقان نه ماک لکده
دوام ایدردی . بنا علیه ، یکی خاقان اسکی
خاقانک اوغلی دکلمه بونکله ازدواج اتمک

مجموعه یافته می . بمضاً او له اسمی رازد واحد
عبارت و تالیردی بو قلمدن اولان زوجه اراده
اسما زوج . نامی و بریلردی .

خاقانک تابع اولان مختار تورک ابلر تک
باشنده نه اسمی یاغولری قایردی . خاقان .
عینی سلاطنت تمجین اتمک شرطیله و یاغولری
دکیشده یایردی . یاغولره نظارت اتمک
اوزره ، هرابله سلاطنت بر (شاد) باخود
(شاه) زمین ایدباردی . (شاه)
کلمسی ، تعریب ایدلرک (شهنه) حانه
قونولمشدر حال بوک (شاه) بوز قوردک و فرجه
عنوانی اولان (تورنه شاه = بورنه جنه)
قبیرنده (قورد) مضامندر .

بوز قورد سلاطنت (شاه) سلاطنتی
دیرلردی . بوسبله اوغوزلر سلاطنت
اولاق اوزره ایلره تمجین ایدیلن قومیسرلره
ه شاه = شهنه و دیرلردی . کونک
تورک لکده مائله اسمی (شاد) ایدی .
بوده چینلیره کوره (آسنا = قورد)
مضامندر . کونک تورک لکده یاغولری
قونترول ایدن ولی جمهوریه ه شاد ه
عنوانی و بریلردی . شاد لکده سوکرا .
بادلر باخود پید بکلری کلیردی . بونلرک
ده آلتون کیمکردن اوندیمی آکلاشیلیرور .
بویوک دیوانوم شاد لره بدلر صلیغ قولی

شکل ادب زدی . بونلردن ماشقه ، آق
 گیک دنده کول اکن ، نارخان ، باده ،
 تودون ، بوروق ، عقیقی ، قام ،
 سوماشی ، آنا ساغون کی وندمه اولدی .
 (کول اربکن ، آق گیک دنده اولدی)
 واولدی ، نیشل ایندی روز زدی . نارخانق
 اناک بوبوک روحانیله یاخود بوبوک خدمت
 انا اتمی کیمسهره ویریلن روز بیدرک
 (ایله بده) تشریح ایله حکدر . خانان بوانده کی
 نارخانل زده کی قاضی عسکر موقندهیدی .
 یاغوا ایله تودون ییلیمکنز ایل ویوی
 ریلیمیدی . بونلر شیمیدی ایله رسته بولرینه
 ریاستده دوام اتمکله رابر ، باشلانده (شاد)
 یاخود (شاه) عوانلی قومیسر لر بولونوردی .
 بوروقلر ایکی قسمیدی : (۱) ایچ
 بوروقلر ، که اسکی عثمانلی تشکیلاتده کی
 ایچ آقاره معالیدی ، (۲) دیش بوروقلر که
 اسکی تشکیلات زده کی دیش آقاره مناظر دی .
 (تمغی) نشاخی موقندهیدی . (قاملر)
 منجم باشی موقنده بیدلر . (سوماشی) ،
 عسکر باشی مناسنه اولوب عثمانیلر زده کی
 اوجاق آقاسنه معالیدی . (آنا ساغون)
 حکیم باشی موقنده بیدی .
 اورخون . کتابنده دیوان شوسورنه
 توصیف ایله یوز صاعده شانلر و بیست بکاری
 سوله نارخانلر اولدی بکاری .

بواری طیفه امیر له خطاب ایله ایلکی ژانلر دنده
 ماشقه قیسر لر قوللار ایله محمود کاشانی
 سانه نظر آلتون کاکار کاشانی سانه
 ریفساره (آلتون کاشانی) دینه خطاب
 ایله بیدری ، آق کاکار منسوب بکارده .
 (کاشانی) دینه خطاب ایله بیدری .
 بونلردن ماشقه قاره کیکلردن ، حتی
 تانلردن ، بکاک بوقته چقانلر بولونه .
 بیلردی مثلا ، محمود کاشانی به کوره
 (بفروش) قاریلردن اولان قاره
 وزیردی . بکا ، یاز کونلر زده کواکه امک
 ایچن سیاه رقبه وزیر بیدری (آق کیکلرک
 اوتاغی آق ، آلتون کیکلرکی آلتونلیدی
 قاره کیکلرک چادری ده قارا ایدی) قبه
 وزیر بک تورک تشکیلاتنده نظایت اسکی
 اولدینقی بوسورنه کوریدوروز .
 بوندن ماشقه ، وزیر لر گده اوج چمشید
 اولدینقی کوریدوروز : (ولی عهد = تونکین) آلتون
 کیکلرکی نیشل ایندی روز بیدرک سید اعظم
 موقنده بیدی . (کول اربکن) آق کیکلرکی
 نیشل ایندی . (بفروش) دینه تانلرله
 قاره کیکلرکی نیشل ایندی روز بیدری .
 مو-وی اولان خزار خانانانده ، مسلمان
 (آراس) ایل خانک کولوبی بکاری
 ایله وزیرده بولیلدن اولقی بکاری .

خزاردولتنده خاقان اداره به قارداشمازدی .
 شخصی قوطاو اولدوقدن ، تگم سزای
 ختی چارءمن ایچین برابنده آیزلهك
 . کبسه په توروءمك مجبورینده بدی .
 دولت ایشی (بلیك) آلی ربك
 اداره ابدردی . قورلوق . قلوبیت .
 دزنهکی رمل فلانک ظهور ایسه .
 خاق بونی ماکمک لوقوروزلوقنه عطف
 ابدرك اهدامی بکدن ایستدرلردی بك یا
 آرزولری اصف ادر ، یاخود برپانه
 ایله خلای تمامکدن قورناردی . خزار
 لرده ، یانه قاضی واردی : ابکیه موسوی .
 ابکیه مسلمان ، ابکیه خریستان ، بریدی
 روسله مخصوص اولوب ورتپردی .
 مسلمان اولان آراس ایلی ، خاقانلک
 عسکری خدمتی شوشرطاره قبول اتمدی :
 جاملری خدانجا کادحقنه ، مالک اولحق ،
 کابلری مسلمانلره محاربه . وق
 اولوغابه حق . وزیر کندیلندن بلونحق
 ایکی قاضیلری اولوقب خصوصی حقوق
 مدد باینه مداخله ابدله چکدی بواقیازلک
 رفوع تاریخانق اولدیفم ، ایلریده کوره چکز .
 کوریا ورک قایتولا . ونلری ابک دفعه قبول
 ایدن خزارلردر . عمانیلرده ، بومیل امتیازلی
 پلر قله اجنبی شهرلریندر مشاردی . اسکی

تودکارده ، قار کیکلره ناملر بوضو شلق وسار
 منصاره نائل اولقله دت کیده . االت ساحی
 اولورلر ، او کیکلر سیراسه ، کچرلردی

ضیا توك آلپ

اصولره دائر :

تاریخ اصولنده آبدلر

تاریخی شهادتلر اوج شکاده تجلی ابدر :
 همنلر ، آبدلر ، یازیلر ، وثیقلر ، عمنلری
 بوندن اولدی مقاله مننده تشریح ایتدک .
 بومقاله مختصرحه آبدلری تدقیق ابده چکز .
 آبدلر - کچمش وقتهلرک انطباعی
 مرهانی بر صورتده ملاحظه ایدن اولنلرک
 اندشامی (اسکی ، ماکه افراخی) ایچین
 بزه یاردم ابدیلن بوتون مادی اشیا
 آبده ، آدی وریلر .

آبدلر : اک باشیجه لری هموی نالره
 خصوصی ازلردر . هموی نالر آراسنده
 ظفر طاقلری ، معبدلری ، سر ایلر ، ترهلری
 کوروروز . خصوصی ازلره کلنجه ، ونلرکده
 باشیجه لری صنعت ازلریدر . بونوع آبدلر - ظفر
 طاقلری مستثنا اولوق اوزره - دانعا واضح
 واقعهلره مربوط مکلردر و ونلر ، بوقهک
 تحقیق یاخود اونوقه نئیرن احوالک
 تنوری ضمیمه نادر اولوق قوللا یاپرلر

فقط ، بر قومك ، حتى بضاً برهورك
 مدبتي طابق ايچين بزه اك بوول يارديمي
 بوم ابدل عرض ابدل : معبدل بزه
 بحث اولونان مثلث ديني ، سرايلر اولوك
 دوره-نى و مختلف اجتماعى مفاقرنگك باقايش
 طرزى ، تربلر و مزارلر سووك درجه
 اهميتل اولان بعض اخلاق اعتقادلرني ،
 صنعت ازلرني دم زدهنى و ديني انكشافى
 يالدير بزر . بو ابدلر اولارغده دائمى سوردده
 بولونان آتاقاره گنججه ، بونلر ، كلجك
 مقاله ده بحث ابدلر حكمرن بولونلر و شغلر
 صفتله داخدار .

تارز مرمه رنه نر تو ز اولد قول ايشاي و باقاسه
 عدال لره بارالرده اخلاق اعتقادلر .
 بوسوك ابدلر كرون بحث ابدلر و مسكوكات و
 علمي ، وده نرك تاساسله و مكمل رسورده
 ساينمى . شمسورك سنجيه سنده زار جوق
 قابلي سلكلر الله اشدي .
 ابدلر ك شمادتمه ايجاد ايجاد اول ،
 آشايديكي خصوصالرده نام بر اديت حاصل
 ايجلر بزه (۱) بونلر ك ضرور يا خود مدهانه
 ازي اولدقارنى خصوصنده . (۲) مروق
 اولدقارنى بئى اعتماد ابدل قارى دوره
 قادر جوق قارى خصوصنده . (۳) ايتك
 قصصن لمر دن چور بونلر ك بئى بر ايشاي

قصصن ابدلر ابداقارى خصوصنده [۱]
 (۴) مدلولرني ابداقلا بئتمز خصوصنده
 سووك درجه امير اولمالر بزه .

ضيا كوك آلپ

خلق ماصالى :

پكمزجى آينه

بر نهارك دنيا بوزنده يالكر برقبزى
 واردى . آق چيچك آدي و برديكي بو قبزى
 جوق سوزدى . آتشمى كو چو ككن اولديكي
 ايچين ، قزيت هم باقلى ، هم آتشمك
 ايتشمى . بونلر دولاني هج باندن آير مازدى .
 بر كوف ، نهار هج كينده بقرار
 واردى . فقط قزيت باق جوق هج بر كشمى
 بواقدى . قزيتي كجه ايه بار لايه جنى دوشورده
 باشلادى . باقنى دوشونجهلى كورن آق
 چيچك ديدى كه او باقنم ، سن بدن
 دولاني هج صراق اجه او مزه بر نيك
 يه حكمرنى . اجه حكمرنى قوى ، قابلى
 [۱] رانده نيم ايتك مخصوص لهندن
 چو بئى نادره كلدر . مثلا سوزو قزيتنك
 استلاق نامنه باقلان ديكلى طاشلار دن
 وده نهار دن اولنرك آدر نى قار شوق زلر يه
 كندى آدي يازد بونلر بولونلر .

اوژریمزه طاشه ئوردور این دادعه برابر
 بهریده قالیرم . سن کاجه قدر اودزهج
 دیشاری چیقمام ، باسی . فزک برتدیرینی
 بکندی . ونک ددیک کی یادی . اوی ،
 رنهک احتیاجلرینه بتحک قادر آریظه
 دولدورقدن سوکرا . قایلی طاشه
 ئوردور دی و قیزه دادیسی الهه ایصار لایهرق
 حجه کندی .

آی چچک بوله بر اووه قایلی قالدینی
 پادشاهک اوغلی ایشیدی . بوک ناسیل
 بر قیز اولدینی . نه دوشوندیکی . نه خوبلار
 قوردینی آکلامق ایستندی . شهزاده
 کندبسنه قلبی زنگی . روحی درین راش
 آریوردی . باشی شپمدی به قادر وزیر
 قیزلی ایچنده بولاممندی . بلکه ، بو قیزی
 حرمده بوله یایرم دیه امیده دوشدی .
 برکون . بر قوجه قاری قیاشنه کیره رک بانه
 رشیشه پکنز آلدی . قیزک ئوردولی قایسی
 اوکنه کیده رلا اوراده بو صورتک باغیرمه
 باشلادی :

پکنز چی آتیم . پکنز سانارم
 عمل کوکاکاره . بوچ قانارم
 طاقلی ماسالارم روحه هلاجهر .
 قیلاردن هرردی سوکر . آتارم ..
 قیز بوسوزلی بر قاج دغه دیکلدی .

با می کندلرینه پکنز آلبنی او زوشدی ،
 بوندن باشه . قیز ، بالکز لندن سیفا حفه
 باشلامدی . سیاه داد بسو نه ماسال بیلیدی .
 نه ده فوشه قندن آنلاردی . قیز مرافله ،
 قاینک اوکنه کلدی . پکنز چی آتیه
 بوسوزلی بوله ری :

چوقی رجا ایدرم پکنز چی آتیه .
 قومشون چیز ده شوولماک اوستینه
 هم پکنز صانت براه ، هم بوله ماجان .
 ماساک علاجش قیلدیکی خزینه .
 پکنز چی آتیه ، بو بوسوزلیک قایدینی
 ووردی . اوک کلچندن دامه چیقینی ایچین
 اذن ایستدی . قومشون طایفه قیزه اولدی
 ایچین ، پکنز چینه افان بوردی پکنز چی
 آتیه ، دامه چیقینی . دانلار ایچله پکنز
 شیشه نی آتاشی به یسار قیزلی . قیزده پکنزک
 یاراشن ایچه باغلا ی . پکنز چی آتیه ایچ
 یوقاری به چکدی . پکنزک آتیه صامدی
 بیتمشدی . قیز ، پکنز چی آتیه به ماسال
 سوله مینی رجا ایدی .

پکنز چی آتیه بوماسال بوله ری
 مهوشک عیالیم
 احمد کوردی رفودو
 دوشدی کوکلنی قوست
 طوبندی ردیشن قومسوز
 قوبدی اون قیسه ..

هر کون رشيشه پکيز کبيره رک زمسال
 سوبه مهن پکيزي آنگه دن رجا ايتي .
 پکيزي آنگه کله جگني عهد ابد رک
 چقبوب کيتي .

شهاده آي چيچي ايلک کوروشده
 سومشدي . ازنه مي ون پنه پکيزي آنگه
 قيافته کبره رک فزک بانه گلدی . بوکزه
 چيچکره دار زمسال سولهدي . فز
 بوماسالنگ داها چوق خوشلاندی !
 آرتق ، هر کون پکيزي آنگه کاپور ،
 کوزل زمسال سويليوردي . آق چيچک ،
 ماسال ييتدکن سوکرا ، آنگي دوقولرني
 آکلانيردي . قابنگ بوتون املاري ايي
 شيدن هارندي . رنجيمي پانسه چابوق
 قوروشق ، ايلک جيمي پکيزي آنگه دن
 هيچ آبريماق . اوده پکيزي آنگه ني
 سوپوردي . دنياده هيچ بيله رقادبن
 کورمه شدي . هر شيشي ييلور ، هر وکله
 جواب ورييوردي . ماسلاري هپ اخلاقي
 بوکسانه چک حکمتلره دولو ابدی .
 بوندن باشقه ، کوزل مايلر ، قوشملر
 دستانلر ، الاهيار نرم ادييوردي . فلري
 ديکارن ، آق چيچک جوشمور ، وحده
 کاوردي . سياه دادي يله تئز . کارک
 آغلبوردي . بوخالده ، هفتيلر ، آپلر

کوچوچوک قيز قاردهشي
 ديدی ويراوني بکا ،
 سوردی اومهوشی ،
 ديدی آل ، اولسون سکا ،
 قورمدرک اش اقسام
 بوش بواونجه بوواي ،
 آه چکدی بورام بورام
 آوادی هپ اوواي . .
 آخر بولدی دوستني
 مهوشک دووارنده . .
 گلدی ، نيردي وسقني
 قفسک کتارنده . .

ايکي اش اولدوز کيجه
 قونوشور ، سوبشيرمي . .
 مهوش ديدی ، اعجه
 وطلالم بن شيمدی ،
 اش ايتيم اسير ،
 يولداني گلش آغلار ،
 يارب وانسان ندر ؟
 چين قوشلري باغلار ؟
 بويوزلري ، وياران
 آچدی کوچوک زنداني
 ايکي قوش اوچوب بردن
 بولاديلر اورمانني
 آق چيچک ، ماسالنگ چوق خوشلاندی .

پدی رکون ، بابانك حاجيله برار
 كنده اولدني خيري گادي . اوگون
 آق چيچك عزوندي . برون حاجيلرك
 فابلي قاشار طرفدن يازيله ،
 نقشاره دوآيله حقدي . كنديارنك فابلي
 ايسه چيلاق قله جدي . چونكه ، ديشارنده
 يني بادره جق كيه سوري ودي . پكزجي
 آناه و بن اوزوله قزم ، بن بوايشي بك
 اعلا بله چايرم و ددي . فقط ، قز ، ينه
 محزوندي . اوونك حاجيلرك افرانري ،
 دوستلري ا-تقباله كده چكبي . يولده
 ضياقتله ، اكراملله ، اعزازلله اولرينه
 آتيريله چكاردی كندي بامی ايسه بوكي
 شيلردن محروم قله جدي . پكزجي آناه
 بابانه دنياده عيچاشي كورولمهش يارلاق
 راستقبال بادره حفي و عدايتدي . في الحقيقه ،
 آق چيچك بامی بادشاهك و برلري
 طرفدن ديديله ، احتشامل بر سورنده
 قارشيلادى .
 آق چيچك بامی بواحتشامل استقبالدي
 شائرمشدي . قزني طايفده كورونجه چوق
 سويندي ، ايكجي كون ، بادشاه طرفدن
 حضوره دعوت ايدلدي . بادشاه ، نجاري ،
 رجوق الفاتره مظهر ايتدكور االهك
 اصوله قزني ولي عهد و برمه نو رجايندي .

نجار ، بوبوبوك نعتي طائله ايجين ايدى
 رهمخرت صابه حفي مرضاندي . رهنه
 قدر دوكون بايله نه قرار وردن .
 آق چيچك بوخردن سويندي . پكزجي
 آخندن آريليم ديه قورنو بودي .
 اكر اونيه برار سرايه آيرلاسه اوله نك
 راضي اوله حفي ، پكزجي آني ايسه منزل سه
 اسلامه سرايه بتمه چكني يلدردى بامی
 و پكزجي آنده زره دن ماشزه بلا اولدي
 ديبرك چار ناچار ايشي هنكاره مرض
 اتدي . بادشاه بو شهر طيه قبوله
 اتدي . كان ، سرايه پكزجي آناه
 برار كيندي . اونك راني ياندى آريليم
 ايسته ، يوردى . فقط ، كوروكي قله چكبي
 سراده ، پكزجي آناه ريدن قاب اولدي
 شهزاده ، كان اودانه كرنجه ، آق چيچك
 آغلار اولدي . آغلامه سنك سيني يوردى .
 قز — شهزاديم ، بئره مبدور كور
 پكزجي آناه چوق آيتيدم . شيندي
 او بى يرافندي قاچدي . بن اونش ناخيله
 ياشايه بيليم ؟
 شهزاده — سوكام يردن بو كور
 هب اونكله برار ياشايه چيچك
 پكزجي آناه كان ايتديك
 قادين قايتمه كوروش بر شهزاده

میزاده سنی کوره بیلهك امین اوقطیفه
 به مجبور اولدی . او شهرزاده ایست
 دی قارشیکده دوران قوجا کدر . ایشته ،
 نیسه بر باش اوردوسی صاریورم .
 دین کیم باغیم ؟ فز — آه سن
 زجی آتسهك . شیمدی هر شینی
 بلایم . آراق باش اورتوکی چیقار .
 هم اولورسهك هب زار یاغارد ، دکلی ؟

ضیا نوله آلب

قوموق ایلی

(۶)

قوموقلر : رومان بوتوق کوچوک
 بیه صاحب اولان هقیقت امپراطورلنسهك
 اردوکی تشکیل اغمشردی [مایورو
 ر . . . . .] بونلرک قیافلری .
 قندی . اوردولری . سبامی و ملای
 لایلی . . . . . احسانی شادلی
 مده معلومات بولونه میوزسهده هقیقت
 بی حمای [اوردو شک علی اولدهلریه
 ایست هقیقتیه . هات مدینه . بونلرکده
 ساری اولق ایجاب ایدر .

بارنکر ولایته . باشقه رلرده چوقی نوردیکمز
 اوبوقلر هوپوقلر . . . . . بیه تیره . ونلرک
 بوق مدنی اولدی عومدهك بزر صابلا بوردلر .

اصل قوموقلرک تارخی ، یازوقه .
 ق م ۱۷۰ سنه سن اعتباراً یلمهك
 باشلاور . آتوریلر اصل قوموقلرک بدین
 دها اول غای ایده دکاردن . آتوری
 کتابلر قوموقلرک دها اسکی زمانلری
 ایچین آرادیمز معلومان ویره میوردلر .
 اصل قوموقلر آتوریلرک دها اول
 ناسده بولونماشلر سده قوموق مجتمعه . سنه
 بر آز سوکرا کیرن . شوبارتیلرک [۱]
 کلدانیه و توریه اله ناملری و مناسبتلری
 هال . قبل البیاد ۱۳۷۸ سنه سنده و بیک
 دها اول باشلامدی . بوتار بنده آتوریه
 فتنی اشغال ایکن (آتور توبالیت) ک .
 اوسیراده . مازنی داغلرین فرات یاقینلری
 واحمالک فرانه قادار غابور ایجا ایغ
 سولری آراسندهکی برلده اوطوران
 شوبارتیلری آتوریه نك حکم و قعودی
 آلتنه آلدی . بونک خانی (بودیلو) نك
 [۲] شوبارتی طور اغندن غابور صوبک
 فرانه دولودلی قطعه دوشورو اوزانن

[۱] دنر احمان قابار طایلردر . چرنز
 ستاندکی قاباطایلرده اصلاً قریدن چغش
 بر قورک ایلدر .

[۲] غرباً (ق م) ۱۳۶۰ سنه سنده
 ۱۲۹۰ . نهضت در حکم سورمشدر .

زلری صلح قارشیلنی اولهرق کادانیه
 دولتند قوراردنی . اونک خلق برنجی
 رانایراریک [۳] ده شوهاریلره قارش
 آجیدی محاربه لره مظفر اولهرق وقای
 دجه به یرکته یایدیکی و مللربنک شوهاریلر
 اوزرنده تأسیس اتمش اولدیلری خود
 وحاکمی تقویه ایلدیکی مقیدرک تاریخک
 بواج قبدنق شوهاریلرک بر زمانلر سنودی
 خابور صوبه [۴] دایان و بلک بوسویک
 شرقیه کچن هیئت امپراطورلنک .
 شرق حدودنده کادانیلره قارش یرکته شکن
 هیئت دولتک پارچالامسی اوزرنه یامسی
 قومشوریلک جهوملری و رانایراری
 اوردوونک شدتل ضربلری اوکنده
 اووا بوس بوتون بیراقرق مازی داخلربن
 ویولاری دجه وادیسنه چکناک عبور
 اولمش بولوندی آلاشیلور .

[۳] قریباً (ق . م) ۱۳۱۰ مین سندن
 ۱۲۹۰ مینسنه قدر حکم سوزمئدر .
 [۴] رأس الیلده کی کل حاف حفریاندن
 بولان ردونم بکا اوطرفلره هیئتلرک
 حاکمدن و (قابرا) ادلی بربنک تل
 حلفده هیئت قرالی اولدیلدن بحت
 اتمشدرک هیئتلرک بوارلری اوراده
 چیقارمش اولهرقده بالذات کوروم .

آموریلر تاریخ صحنه کورک
 وقت اسکی بویونک هیئت امپراطورک
 وحدت قالمشدی . کچه اصل (خالی
 خطای) اورونخی طوروس طاقا
 جزینده ساحور وادیسنده یه وار
 کوسترمکده دوام ایلوردیسنده
 رر قرال صلاحیتی حازر والبر
 های برینی طاقیز اولمش بوق
 دولت کوجوک کوچولامارتره ایلرشد
 بوئررق قارغیبش [۱] صاحب اولان
 اعیانسی اوهمک کوچک امارتلاوزر
 حقی حکمونیبا [۲] نامیرنی
 ایستور و خالی حکمداری
 طابق حقی کندین حصر ایلورد
 اونه کبلرده بالطبع بون چکمدلر
 بیوزدن آراننده اوبوشه ماملقلر
 چارپشمز اکسک دکلدی . کنده
 منقل طایان همکوجوک هیئت
 یاندنکی اولاق المری . ایلدنه زور
 نابخی آلنه لهرق هموم اوزرنده
 تأسسه چایشمقیدی وارکیمیلوردی

---

[۱] شهیدین حراباسی شهیدی
 [۲] هک مونیا ، بزده کی (ایلدنا
 مقابل برته بردرک باشقلرینه لهرق
 دیکدر .

قوموقلارك فرات غربنه طاشملرنيك ،
 ملاطيه حواليسندكي موشوقلاركده
 قاشقولرله بركلده بونلري فوغحق ورتلرني
 اتق ايچين اوفرا ايشالرينك سيبني بونده اراغدايدر .
 ايشته آتوريه قوموق ايلنه بيله
 ضيف و بجراتلي برزمانده نچاوزه باشلامش
 وبرطائه افرادي آراسنده بيله هر تورلو
 منطقي دوشونوشلري اونوتدوران بيله
 كوفارده قيبه لرني ، حتى فردلري بري رينه
 دوشورورك اونلري ، كيتكجه ، دها چوق
 پارچه لاق ، طاقتمز بير اقدقن سوكر
 كنديسنه تابع اولغنه مجبور اتمك ايشته مشدي .
 آتوريه حكمدارلري بونش بئر بيله شوبارتيلارك
 برزمان ايچين هم جنسلرني قوموقلرله
 برلشمالرينه مانع اولشلر و نديلرني بر آزالق
 شوبارتيلر و متبوع اولر قده طاقتمشاردي .
 قوموقلرله شوبارتيلرك طاقتمز ، تاممز
 زمانلرند بوزلرله نچاوز ايتلر بالكر
 آتوريه بونده عسارت دكادي ، هيت
 ايمراطولني تبمسج ايكن شمدى ، حاكم
 اولغنه چاليشان آراهي قيبه لري بوسيراده
 ميداني بوش بولارق دجه واديسنه دوشور
 ياقلاشمغه باشلامش و شوبارتيلرك بير ايدقنلري
 رلري الرينه كير ملك ايچين بونلري قووالاينه
 و آتوريه ايله ياريش ايمك قاشمشلردى .

آراهي قيبه لرنيك بومقد اوغرىنده كيرخولرله
 و اوزمان (طوشخانه) جوارنده بواندبني
 حسن ايدبان رور بيلرله غاق قارنچده ميقيدور .
 آتوريه تخننده برنجي ران ايتيرار بيله
 خلف اولاق برنجي سالماناسار [۱] بومتجاوز
 آرايملري بررورد ووردقن صور
 اونلرك طرفن الزام ايتمش اولان كيرخيلر
 و رور بار اوزرينده بوروشدى . حتى ،
 سالماناسارك ، بومس نلرك بونده فرات
 غربنه كچديكي قوموق ايلنده عسكري
 وؤسسار حائده بعضي مستعملرله قاپيس
 ايتديكيده - و بانيوورك [۲] زوايه كوره
 (دام داموزا) [۳] و (كيا بون) [۴]
 بوزمانلردن قالمش او ايدر .
 سالماناسارك و حر كاني بك قوموقلر راوردو
 ايله بايلمش برچولادن باشقه برشي دكادي .
 آتوريه حكومتني طوشخانه ، دام داموزا ،
 [۱] تقريباً ۱۲۹۰ - ۱۲۸۰ ساللنده
 سنانسه قادار حكم سورمشدر .
 [۲] سالماناسارك اوزمانكي اويدا
 خرابلردن بونده طوشجركن كوزل بر قابيچي
 بولوغشدارك بونك براده بر معبد و نف
 ايدلمش اولديغنه احمال و ريلبور .
 [۳] طاشه نظر آرشيندر .
 [۴] بوهورك نصبه سيني .

گذبو نصیله رینی دائمی بر دقوتله اشغال اتمه کله
 آنحق ایلر بی ایچین ورالده کندیسه نه
 بر اقداد نقطه سی قاین ایده یه شدی
 سوکرالی وه مستمره لردن بهضلر ننگ
 آوری بی طایما یرق (جلد ۳ ص ۱۹)
 قوه وقلرله برلشدیکنی ، آمیدا ، دام داووز ،
 ووارسه ، باشقه مستمره لر محافظلر ننگ
 داغیلدقارینی وچوغننگ شوپریا [۵] طرفلرینه
 الهجا ایدیکنی (جلد ۳ ص ۲۰) مازی داغری
 اها یسننگ ورئسلر ننگ آوریه سوزره نلکنی
 آنحق اسماً طایدقارینی [۱] (جار ۳ ص ۲۱)
 ویا کر شدتلی برضه به یلکاری زمان طاهرآ
 اطاعت کوس تر و بوتاثر زائل اولونجه
 بنه ، هیچ برشی اولامش کی ، سربست
 فالده بی آز اشغیده کوره جکرکه بو جان
 سالانار هر لر ننگ ورالده دوامل نتیجه لر
 وره دیکنی ابضاح ادر
 فی الحقیقه سالاناماساردن سوکرانی
 زمانلرده بوستلر ویا کروانلر قاشباری
 (مازی داغری) ننگ جنوب انکلرینه قدار
 ازچوق رامینه کایلدکاری حاده مازی
 داغی اورمانلر ننگ داریکه لرینه و صاب

چغیر لرینه انسانلر قورقه قورقه کیره یلیوردلر
 ورالده ساکن اهالی اولری بقیشدکاری
 رده سو بوب اولدور یوردی . حتی
 آوریه حکمدازی بهله نینو ادق آمیدی به
 آنحق یانه قوتلی براردو اهرق - یا حث
 ایده یلیوردی (جلد ۳ ص ۲۲) . ۲۱
 بوخصیلات الهک آوری انقیلا ننگ حقیقده
 قوموق یانده نه نه چورمش اوله یه جکنی
 آکلانغ کایدرو . ذاتاً آوریه تاریخده اعتراف
 ایدیش بره فلویت قیدی بولوق مشکلر [۲]
 آوریلرک وایلک انقیلالر ده قوموقلر
 آوریه حکمدارینه اطاعت کوس تره مشه لر
 ، برخولرک دوچار اولدقاری عاقبتدن
 ساقینق و انقیلا اوردوسی صاوونجه به قدار
 طونج طاقدر ، بوغاز ، قویونلر ، شراب
 توپلری کی هر یه لرله آوریه حکمدار لرینی
 آلدانقدن باشقه رشه دکدی . ایلریده
 آورتازیرا ننگ داغی اتمر مستمره لر افرادینی
 طوشخالده نمرکر ایدر مش اولدیفنی ده
 کوره جکرکه بوئدیسه اولدک اها ایلرلرده

[۲] سویدهده ونوع بولار قارقار
 بحر بی بوکا الوبوک رشه هدررک (جلد ۳
 ص ۷۱) بو حصار بهده آوریه مغلوب
 اولدیفنی حالده غایبی ینه کندیسه اسناد
 اتمشدر .

[۵] طنه نظراً چرمیک .
 [۱] سوزره تاریخده بر تعبیردور .
 متنوع مضامیندر . تابع اولانه واسسال دیبر .

باریدرله لری کوچ اولدی و باغ اولادی
تجربه ایش اوله خن دولای . نوسل
اولو دینه شها قلیور .

خالص

عاصمیری :

آق دستان

دیگه بک قارده شلر . بر آق دستان !
رحمان بر فیسکه آزدی شیطان :
قورناردی رواندن اسپر وطن . .
بوندن سوکرا آرتق صلح یانیندر .
سلی پلان ، پیلوگ آتیق آقیندر . .
بر هفته ایچنده اه کیدی باق :
آفیون ، اسک شیر ، کوناه ، عشاق . .
ازمیره برومه اولدی سوک فوناق . .
شهری آنادولومنه هپ کیدی اه .
منآ آلتیندر ادرنه یه . . .
پکلبوردی بزی ازمیر نزلری .
اویشبل بوره نیک آق ییهدزلی . .
بونندر اوردونک چیلین خیزلی . .
فوشکز ، سکرلر ا چارون وارپکز !
بکلن قیزیکر ، پاخود لاریکز !
پکلبوردی قورمال باشلی چوجوقلر .
پولارده کوزلی باشلی چوجوقلر :
- زه به ای سمور لعلی چوجوقلر !

- مسکره سو ویرر ، یارا صاراریزه
پلمن کلمی ؟ دیب آرایز . . .
- هه ، سیز کلندر باارپکز .
سویزین زوالی آتارپکز . . .
یکدی اوله جق شن پورالپکز . . .
ملت مزه آجیدی شفقت فوجانی .
هالما نونه جک تورکک اوچانی . . .
اوزومدن طاش جق ینه بو باغلر .
باغله دوله جق ینه بوداخلر .
شیمدی تورکدر کولن . دوستانر اخلار . .
کسیدی یارندن یادرک الی .
به تورکک اولدی ازه بر کوزلی . .

ضیا کوله آلب

ازمیر پارای

صاحبین ارکن آیلدی طویلر :
بوم . بوم . بوم ! بوم . بوم . بوم !
هرکس مران ابتدی جیانه وار .
چوجوقلر سوودیلر : - بوته در آینه
- بله بابا بونه !
باباری دیدی - ه اوچ - نه اول .
بر کوفه استانبوله نادرین ارککلر .
اله سیاه یاران شهری کردیلر . .
بو بوپوک مائه کوناق ملنکلر

گلدی : بونده قابا مزدبیر . .
 آکجه کوریور حالا وجدانم :
 غایب کرسی به جیفوب چاغلادی :
 (میخ) ک ربی غاده خام
 سویلر آن خاق مونکور هو کور آغلادی . .
 خاقده کی بو یاسک نه بی - بی ؟
 - لاحتز ازیره کیرمشدی بونان . .
 ملت . قولی باغل بر اسیر کی
 آغلادی قابتند . بر - ونوک ایمان . .
 او سونوک ایماندن دوغدی بر شمه . .
 تورک آندی اندر سیه بارانی . .
 آنا هویت پانه بر آب کچه کله
 انه آتشدی قزیل سنجاقی . .
 ایسته بوسنجاقه روم اوردوسنه
 ابن اوکنده آندق ایکی سرت نوقت
 سفاریده ووردق بر دایق اوما
 اوزمانده بری میل ایکی قات . .
 شجده اوردومن ابتدی بر آتی
 آفوندن کیره رک چیقدی ازیردن . .
 بوجوم بر حفته سورمدن . باقک
 بو قادار بری هپ آندق بردن . .
 خلق یلندی قورناران کیم حیاتی ؟
 اونک شرفه بارام پایور .
 اوردوبه عرض ایوب تبریکاتی
 تکبیرل آلبور . حه طایور . .

بو ظفره آرتق صلح قابلد

اسلا بوزولمدن ملی میثاق . .

او حالده کورمه من اوزان دکدر :

من جیسی مرابنده بیاض باراقدر . .

خیا کوله آب

پویوله شملکر

اوردو حوک سوکیل از میرمنه کیردیک .

صباح ایرکندن طویله اعلان ایلمدی .

شهر . شوقدن . سوخجند در حال حرکت

کادی . مناره لرده . تکبیر ندازی . سلوات

شرفه مسیری کولک قیسه دوشور و کسک

باشلادی . چاده لرده بوتون دکانر . رسمی

دائرة لر . خصوصی اولومل باراقاره . شرفه

اک کوزدل خایلیله کابج اوداری کی

دونا یلمشدی . اختصاصی مساکری تکیلی

ایده اسنای هیکلری . هریری کندی

باراهنگ آرقه سنده یوردو بزرگ . بلدینه

دوشور و قابورلردی . سلطان . دارالمطبخ .

نونه مکتبلیله دارالایام مکتبه مل

باراقدر یزی بوکسکونک جهه نوماندانلی

دائرة سنک تارشیستونکی میدان دوشور

کیدیورلردی . اوراده . قهرمان سکرلرمن

ایکی صرا دیزیشدی . مسکری بانوس

قارشی منجس اولدنی صمیمی تجلیانی
 عرض ابدن کوزل برنطق اراد ایبدادی .
 نفی افندی طرفدن بایع برطا او قوندقدن
 سوکرا ، حاضر بولوان عالم و اشرف ،
 مأمورین و ضابطان هئیزی جبه قوماندانی
 دازه نه یده رک قوماندان پاشا حضرتلر نه
 تبریک راستی افا اتدیله . بولانی
 سوکرا ، عمومی بر رسم کچدی پایلادی .
 پیاده ، سوزی ، میترابوز ، طوبخی
 صنایع قطعلری بکردن سوکرا ، اولده
 کججک بوردی اولقی اوزره ، مکتبلر
 دارالایتم ، طرق علیه هئیزلری ، اصناف
 هئیزی طاقم طاقم باراقدر بله ، الاهلر له
 ملی شرفیلر بله پروردیلر . بو قدار محشم
 برانجام و بو قدار کوزل بر رسم کچدی
 دیار بکرده ابلک دانه و فوعه کلپوردی .
 عسکری موزیفه سی اوکده اولقی اوزره
 اوردوبی و ماتی جامع اولان بوجدی آلامی
 حکومت دازه نندن عزت پاشا و بیله
 جادیلرینی تعقیب ایدرک مار دین قاید نه
 قدار کیتدیله . ایکنیدن سوکرا ، کججک
 درنی مکتبلر و اصناف هئیزلر بله بار
 پایده میداندنه مابولانرقی متعدد نطقله
 و طبعورانه نظره لر انشا ایبدادی . اوراد کی
 بوتوز غایه لک برستفا کونک سعادتق جوشتملی

قورمانق شرفیلرینی جالبوردی و سیراده ،
 اوکده ، کججک درنی اولقی اوزره ،
 بوتون اصناف هئیزلری طاقم مضم کلارک
 میداده صفر نشکیل ایتدیله . آره لرندن
 طرق علیه مشایخ و درویشانی الاهیری
 و دینی و سیریلر بله تکلیک کلک مانشادبار معوت
 بکار ، ارکان حکومت ، مأمورلر ، علمای اشرف
 اوردونک بوتور امرله ضابطان و امریالی معاونت
 هئیزت منسوب میسر مخالف جامعتر رئیس
 روحانیلری جبه قوماندانی دازه نندن
 اوکنده دیزبلدیله کلن هئیزلر ده و صرکار ارفده
 سیرالیدیلر . دیوبوک جماعت ، دوستان
 آیاتلری آاندنه ایکنین سوکیل مکتبلر منسی
 و جزیلی برجه ایله کیری المفسد دولایی
 مقدس اوردومزله معزز ماش قوماندانی
 هم تبریک ، همده اونلره قارشو دویدنی
 نامتنهی تشکرلری عرض ایچر کلدی .
 جبه قوماندانی جواد پاشا حضرتلری
 خائفک و اوردونک تشکیل ایتدیله او معزز
 حاقه لک اوزره نه کلبار ، همومه قارشو
 ازیرک ناصیل الدن چقد بنه و ناصیل
 کیری آلدینه دار غایت علوی برنطق
 اراد ایتدیله . بادی رئیس احسان بک
 طرفندن اوردوبه طوبیلانی درونکر
 اهلیتک مقاس اوردومز ماش قوماندانیه

روحی ایچینه ایچین دوپو بوردی ،
 کیجه یکن مزار لر قیدلرله ، دایره رفار لرله
 دو ناعندی بلدیده ، قیسه ده ، کنجک درکنده
 طوبیانیلر احرف موسیقیر دیکو بوردی ،
 بیایه کوزل مشکار آتیابوردی ، بوتون
 مکتبلر رشدرک احشامل رفتر آلابی
 با دیار ، چا شارد ، اوگه ، عسکری باندوسی
 لولدیور خالد کاه شرقی سولرک کاه
 لوشور چالاق بلدیهدن دارالمناره کیدلی ،
 هر رده تقار اراد ایبلدی .

ضیا کوك آلب

ازمیرده

ازمیر لمانده دیزمان کبار
 سفردن بری بوکون بکار :
 کورتور چک قاع یونانلیری
 بر سس او یابدردی لمانلیری :

یوها | یوها | قاجور یونان |
 آلفیش | آلفیش | کلور آرسلان |
 ضابطه قیاسج بوق ، تفکیک تقریر
 قاجورق کاسلر : بوئاری عسکر
 - هر کولار | زده - سلاحریکاز
 - اونلرله - وچه ندی ظفر طاقز |
 یوها | یوها | قاجور یونان |
 آلفیش | آلفیش | کلور آرسلان |

ایکجه کون یسه بوتون چا شابر
 آل یار افارله ، ایگی قوماشیرله ، چیچکلی
 خالدرله تزیین ارلوعندی ، خان دونکی
 بارامه دوپه مارقلری ایچین ، برکون دها
 اقتصادی ایشری دور دور دیر ، برتون دها
 اجتماعی حیات و حدلی رحیات یاشادیلر .
 ازده لله یالنده وکلی ادرنه زده قلو و شرق
 رده ادره بارایی یلارز .

ضیا کوك آلب

(انگیزه)

انگیز | نزارما ، اوله اوفگدن ،
 ابدی قورتولماز آنک لکدن . .

بز درگن ساج اولسون دو کولمه قاق .
 استانبول دهکدی کوزنی بولان .
 ای بوم - الاحنه کوله باچارلک :
 اوردونی کورونجه کمدن قاجارلک :
 بوغا ا بوغا ا قاجور بونان ؟
 آلقیش ا آلقیش ا کاجور آرلان ا
 بالکر نورکار دکل ه سوچ ایچیده .
 بارمار پالیدی هندده وچیده . .
 آبا ایاری برک اوله حق . .
 انکازه فنا برک اوله حق . .
 بوغا ا بوغا ا قاجور بونان ا
 آلقیش ا آلقیش ا کاجور آرلان ا
 تمیا کولک آلب

ظفر آبدیسی

وظفری عیجل ایچین ایدل قوله سندن
 دها بولسک بر آبدی پایشه به آردر ه
 چنار دنی حار پایشه نه آردر . شبنامه یق
 دها کوزک بر داستن یاریسه به آردر .
 بلبل سارندن بسته لر پایشه به آردر .
 بوستانل ظفری ایدیک الحافه منه نفس
 اقلک ایچین ناسل بر آبدی راز اجمالی ؟
 امرامری نشا اجمالی ؟ بابل قوله ی کی
 بولونره اولاشن سی شامامری وجوده

کثیرمعی ؟ ماسالارده اولدنی کی . سولری
 باقوندن الماس کونکھاری یارانعالی ؟
 ظفر ا بولارک هیچ ریتمه خاطر بوق .
 جنبه قومالغافل جواد پلنسا حضرتلری
 دیله مکن شیزنه بویله بر آبدی کونکھاری
 اولدی دغه جوشونمشار و بولایمه لایق
 اولار شکیلده تعین بشارده . ظفر ایچیده
 ممبرایمه اولدار قیچی اولمالین طاعتی بر
 قوله اوله حق . فقط . هوقوله ک طاعتی
 اوزرنده ه مشق ملی هک لایتمی شرطری
 محکوک بولوه حق آبدی قیچی و ره جلی
 بونن دها دارلی نه اوله لیر ؟ آبدی
 بو شکله به اسکی نورکارک ه مگوشی ه
 خاطر لاجور . اورحون آناه ی دی بو تار دنی
 بری اوزرنده در . شهر منی ر چوق مرانی
 اولرله تزیین بوران محرم قوساندانک
 بو ایدنه موقی اولسور - قدن یازاند رز .

ضیا کولک آلب

مصطفی کال پاشایه

پاشا حضرتلری ا

چناق قومه مکار مستنده همز آثار طارده
 انکاز اردو - و دکر . و کت کی محرمه
 کوه - کزدکنی سورا مکنسزه متوضح

بر او بود . قوماندان اولادق پادشاه اوزمان
 روسی جلالهنگ وحشی خودورمش
 فوتاری ملکتنزه بافلاشمندی . هررقه
 مهاجرتک سوئوقی هواسنی دو بار و نورقاردق .
 چونکه پیلوردق چارافک مامون اولان
 طایفی چنلر کیردکری یزیری یقیور .
 هررضه ، ماله ، مقدساته تجاوز ادیور .
 افسانلری و طازایور . و سیددن بوتوق
 علامت خافنگ بوزلری سولمش ، دوداقلری
 صدارهشیدی . روحزه سین اضرب .
 فالت زه غلامق ، سزلاق ایچین نها
 رلی آراوردی . قادیار دن چوجوقلردر
 اوناوردق . قولنزه غبغه ایدیوردق .
 پاشا حضرتدی ا بز بوتق امدنترک
 ایچنده قوراییرکی سز کلدیکز . او انکیین
 سیاه هانک دهانک فتحمنی دوغومندی .
 بن او انکیین با کژی قانوارزده مکت
 ایچین رقاه . مادت آریان دین نظر بویکری
 کوزیر دوشمن ایچیم بر انشراجه قاری .
 مزی هر الهاده لکک جوق . یک جوق
 فوکه جاقازن و هر کسه امکنه زمین ایدن
 بر حالر واردی . او زمان بر جمله
 روس فوتاری داغندیکز . بوزیمزی

کولدردیگز . نیمی بو بلادق قورنارهدن
 سوکرا پادشاه اردو سنه قوماندان اولدیگز .
 اورارده نلر پادیکز ؟ دهانک .
 هانکی مشکاری گدی ؟ اونی ایجه
 بیلمه یورم .
 بالکر مشاکردن سوکرا بر اولان وطن
 ادبشمنی اوزودان غره خیزده بری نترک
 حریبه نظری اولاشکردن بحث ایلمدی .
 سز بوتی تکذب ایتمک وطنی با شطه یولدن
 قورنارمق لازم گدیگی اکلایندین اوردن
 نهقادر زهان گدی ؟ آولکما رقارا حوله
 سارمیلوردق . فوجه رسه لطفنت کولمه
 بز ز جو بوره بک او جیوز سنک اسلام
 طایفی استقلال دگوشی قاریوردی . . .
 سنه بر کوه آنادولوه مفاشن هموشی
 اولارق کاککری ایشندک . بوخوری
 اورمان حنده . حرصه غایب ایدمین قاری
 نورلو . نورلو . غمیرلله اوز فایده لردی .
 فقط آرقه زده قویان هیچوچاره باضراره
 اهمیت ورمه دیکز . باواش . باواش طرفدار
 ظریبلایکر . آادوانک ماغری باقی
 صاف اوغلردن مو بلا یسدیکر یک حزقی
 رهوله حریت ایسنه دیکر استقلال ایسنه دیکز .

یوکا وطن خانې دوشماندیکر کولمشاردی .
 سزینه دهانزه خاص اولار - وئوق
 قانداقکزه مقابله ایتمیکر . علمدارلر بئزک
 قوصدقلری بیریکن ، سفل انترالره
 اوضرشامدیکر . بوتون اندیشهلمیکر و طایک
 دردری ، جریجملری اوزردمیدی .
 اطرافکوز قوتاندیکجه دوشماندیکر
 قوشه قولاندیلر . سزیه طایکی ددیلم .
 پانسا حضرتلی ا فقط سز شخصی
 املارن اوزافلاش - ش . علوی وطنی
 دوشونوشدله علمدیکر طبیعیدی که :
 یوکا . اهمیت و بره بریکر و طایک
 بوس بون اونی سزدردی . اوزدیکر
 عسکر سوق یندیلر . اونده برخلده
 دواغیتدیکر
 ایتمیشله حضرتلی ا اوردمان
 دوشماندیکر چورطایکی . بوتون وطن
 خانلری علمکرتده برادری . دوستلریکزده
 اوتشده آریوردی . زمان ، زمان دایمی
 طرف مساوی کوی اولدیلم . سز بوکسامش
 برالام طایک کوزیک اولمشدیکر بووی
 بوتون قلملمزک درینلکارینه قادر نفوذ

ایتمی تابوزمانلره قادر بوتون جوملره .
 تمیدلره سزک اعجازکار سجه کز . سوتوق
 قانداقکیز قلاشی قودی فقط بوتون شانلره
 مظهر اندیکرتز اوردود وؤشده اول لاجمده
 سزوب . بونی بو وئوش . دواغیتدی .
 اونلری طویلادیکر . سزبوق ناسدیکر
 بر کون سز ان بویک شرفلری او بوز بوز
 جانلر اوردون فوتلری او بیدور . وطن او
 قوتدار بوز اسکیدن بوله ایتمیش
 اداره ایدلره قایح دیرلردی . فقط بالاکر
 قنجه قلامدیکر .
 دیوک ذکارتک نودی هر بدین ایچینه
 رشله اولدی قانداقلری آیدلادیکر .
 طایکی بکدیکر . الام ، قاجردیکر وئوق
 سزیه تاریخ داهی دیور . چونکه سز
 پانسی باشنه بر تاریخ یادیکر .
 سز اسلام طایک اک بووی .
 داهیسبیکر . ووتون اسلاملرک حرمت
 و شکرانی قازاندیکر . و هچ بر حرمت
 بو قادر سوکی ابله دولو اولمشدی .
 پانسا حضرتلی ا
 علی زهت